

ТЕМА:Значення оберегової символіки в народному мистецтві України. Писанка. Практична робота: створення ескізу писанки з використанням символів-оберегів.

Мета уроку: *формування ключових компетентностей:*

Вміння вчитися: організовувати своє робоче місце, планувати свої дії, доводити роботу до кінця; орієнтуватися в часі та раціонально його використовувати; самостійно виконувати практичне завдання; здійснювати самоконтроль і самооцінку.

Загальнокультурна компетентність: духовно-моральні основи життя людини; особливості національної і загальнолюдської культури в побутовій і культурно-дозвіллевій сфері; роль мистецтва у житті, засвоєння художньої картини світу.

Громадська компетентність: усвідомлення своєї належності до соціально-культурного середовища; усвідомлення своєї належності до різних елементів природного, етносоціального й соціально-культурного середовищ; бережливе ставлення до природи, людей, самого себе.

Інформаційна компетентність: здатність учня орієнтуватися в інформаційному просторі, володіти і оперувати інформацією; вміння добувати, осмислювати, опрацьовувати та використовувати інформацію з різних джерел, користуватися довідковою літературою.

Соціальні компетентності: здатність до життєдіяльності в суспільстві; взаємодії та продуктивної співпраці з різними партнерами в групі та команді, використовувати різні ролі й функції в колективі, проявляти ініціативу; підтримувати та керувати власними взаєминами з іншими; розв'язувати проблеми в різних життєвих ситуаціях, досягання консенсусу, брати на себе відповідальність за наслідки вчинків.

Спілкуватися державною, рідною та іноземними мовами: розвиток позитивного ставлення до рідної мови, визнання її ролі у власному та культурному збагаченні; уміння спілкуватися (письмово чи усно) рідною, державною та іноземними мовами, розуміти і бути зрозумілим в різних ситуаціях; вміння переконливо формулювати власні думки (усно чи письмово) та враховувати всі наявні точки зору; навички використання підказок (нотатки, схеми, карти) з метою створення та розуміння складних текстів (спічі, розмови, інструкції, інтерв'ю, дебати); відкрите визнання думок та висловів інших, участь в конструктивному діалозі; розвиток позитивного ставлення до міжкультурної комунікації.

Математична і базові компетентності: інтелектуальний розвиток учнів (розвиток логічного і просторового мислення, інформаційної та графічної культури, пам'яті, уваги, інтуїції тощо); естетичне, патріотичне виховання.

Здоров'язбережувальна компетентність: уявлення і поняття про здоров'я, здоровий спосіб життя та безпечну поведінку; усвідомлення здоров'я як вищої життєвої цінності; взаємозв'язок організму людини з природним і соціальним оточенням; удосконалення фізичної, соціальної, психічної та духовної складових здоров'я; дбайливе ставлення до свого здоров'я: здорове харчування, розпорядок дня, гігієнічний догляд за тілом, загартовування;

міжпредметна естетична компетентність: виявлення естетичного ставлення до мистецтва, світу в різних сферах діяльності людини; оцінювати предмети і явища, їх взаємодію, що формується під час опанування різних видів мистецтв; вміння давати естетичну оцінку творам мистецтва; спроможність аналізувати й оцінювати найважливіші досягнення національної, європейської та світової культури; вміння цінувати красу, створену митцями; оволодіння досягненнями національної (світової) культури; виявлення інтересу до художньої культури, духовних і моральних цінностей українського народу;

предметних компетентностей:

Дати поняття про писанкарство як вид декоративно-прикладного мистецтва. Ознайомити учнів із походженням писанки, історичними передумовами виникнення писанкарства; ознайомити з видами писанок, символікою орнаменту і кольорів писанки, видами символів; удосконалювати навички стилізації природних форм. Розвивати асоціативно-образне мислення, уяву, фантазію, художній смак, творчі здібності; композиційно правильно розташовувати потрібні елементи на писанці. Виховувати духовні та моральні ціннісні орієнтири у сфері образотворчого мистецтва; бажання продовжувати й розвивати традиції українського народу.

Методи і прийоми: методики «Групування», «Кубування»; вправи «Асоціативний куш», «Мікрофон», гра «Знайди зайве», ігровий прийом «Найцікавіше», інтерактивна технологія «Навчаючи – учусь», читання з маркуванням, таблиця «З(В)-Х-Д(Н)», випереджувальні завдання, робота в групах, парах.

Обладнання: підручник С.І. Федун, О.В. Чорний «Образотворче мистецтво»; комп'ютер, проектор, комп'ютерна презентація; виставка писанок, виготовлених в різних техніках; таблиці-пустографи «З(В)-Х-Д(Н)»; картки «Послідовність виконання ескізу орнаменту»; картки оцінювання рівня навчальних досягнень; плакат «Писанка»; альбоми, графічні матеріали.

Тип уроку: комбінований урок з використанням технології критичного мислення.

Очікуванні результати:

- знання значення оберегової символіки в декоративно-прикладному мистецтві;
- удосконалення навички стилізації образів та предметів;
- уміння розробляти ескізи писанки з урахуванням традиційної орнаментики та символіки кольорів;
- застосування елементів декоративного розпису для оформлення виробів;
- самостійність у процесі пізнання явищ мистецтва сучасності, використання інтернет-ресурсів, комп'ютерних програм у пошуково-дослідній діяльності;
- уміння вчитися;
- уміння працювати в парі, групах;
- уміння вільно висловлювати свою думку;
- бережливе ставлення до народного мистецтва та пам'яток української культури.

ХІД УРОКУ

І. РОЗМИНКА

Вчитель:

- Доброго дня! – мовлю за звичаєм. Доброго дня щиро всім зичу я. (Слайд 1)
- Сьогодні я знову запрошую вас у чарівний світ Образотворчого мистецтва, де ми працюватимемо разом і, звичайно, розраховую на вашу підтримку та допомогу. Кожному з вас хочу побажати на цьому уроці бути (Слайд 2)

У – уважним
С – старанним
П – працьовитим
І – інформованим
Х – харизматичним
У – успішним

Тобто я вам бажаю успіху! Я у вас вірю!

(Перевірка готовності до уроку, наявності необхідних матеріалів.)

II. ОБГРУНТУВАННЯ НАВЧАННЯ.

1. Гра «Знайди зайве» (робота в парах)

Вчитель:

- Пропоную вам, працюючи в парах, знайти зайве слово у кожному рядку (Слайд 3)

1. лінійний, тональний, **вишивка**
2. горизонтальні, хвилясті, **гравіювання**
3. висхідні, вертикальні, **батик**
4. низхідні, ламані, **кераміка**
5. колорит, колірна гама, **витинанка**
6. колірний тон, нюанс, **ткацтво**
7. анімалістичний, пейзажний, **орнамент**.

- До якого виду образотворчого мистецтва вони відносяться?

(Декоративно-прикладного)

- Декоративно-прикладне мистецтво це -?
- Види ДПМ?

2. Вправа «Асоціативний куш»

Вчитель:

- Які асоціації викликає у вас термін орнамент? (Мотив, раппорт, форма, зміст, символ, вишивка, повторення) (Слайд 4)

3. Вправа «Мікрофон».

Вчитель:

- Як ви розумієте поняття «орнамент»? (Орнамент – це візерунок, який базується на ритмічному повторенні його складових елементів) (Слайд 5)
- Як класифікують орнаменти за формою? (Смужковий, сітчастий, замкнений)
- Які види орнаменту за змістом вам відомі? (Геометричний, рослинний, зооморфний, символічний)

4. Розгадування кросворда з ключовим словом «Писанка».

Вчитель:

- Наступне завдання – розгадати кросворд. (Слайди 6-13)

Запитання до кросворду:

1. Поєднання елементів орнаменту за змістом, кольором, формою (Композиція)
2. Умове позначення якогось предмета, явища, поняття (Символ)
3. Малюнок, за яким створюють що-небудь (Ескіз)
4. Інструмент, необхідний для розпису писанки

(Писачок)

5. Візерунок, який базується на ритмічному повторенні його складових елементів (Орнамент)

6. Матеріал, який застосовують для захисту частини яєчної шкаралупи від зафарбовування (*Віск*)

7. Ритмічно повторювана частина узору орнаменту (*Ранпорт*)

II. АКТУАЛІЗАЦІЯ ТЕОРЕТИЧНИЙ БЛОК.

1. Повідомлення теми і мети уроку.

Вчитель:

- Ключове слово кросворду – писанка, тож тема нашого уроку стосуватиметься саме цього прадавнього символу Великодня. Прочитайте її зі слайду. (Слайд 14) (*Значення оберегової символіки в народному мистецтві України. Писанка. Практична робота: створення ескізу писанки з використанням символів-оберегів.*)

2. Оголошення очікуваних результатів.

Вчитель:

- Після того, як ви дізналися назву теми для досягнення успіху вам необхідно сформулювати завдання уроку. Це має зробити кожен. Озвучте свої очікування від сьогоднішнього уроку, використовуючи таблицю-опору. (Слайд 15) (*Мені буде цікаво дослідити історію писанкарства, проаналізувати значення символів-оберегів, створити власний ескіз писанки, пояснити молодшим друзям технологію виготовлення ескізу писанки, застосувати набуті навички дома при підготовці Великодня, тощо*)

3. Таблиця «З(В)-Х-Д(Н)»

Вчитель:

- На партах ви маєте таблицю-пустограф, яку повинні заповнити протягом уроку. (Слайд 16) Зараз ви можете заповнити вже дві перші графи коротко словами чи словосполученнями. (*Учні заповнюють таблицю*)

- Поясніть, будь ласка, як ви розумієте значення слова «писанка»? (*Писанка – це пташине яйце, декороване традиційними символами, за допомогою спеціального інструмента (писачка), воску й барвників.*) (Слайд 17)

3. Читання з маркуванням.

Вчитель:

- Звідки прийшло до нас це слово і що означає в перекладі? Про це ви дізнаєтесь, опрацювавши матеріал

Історія виникнення писанки.

Яйце існувало у повір'ях і побуті багатьох народів як символ сонця, яке займало перше місце в дохристиянських культах. Шанування яйця було зумовлене уявленнями про весняне відродження творчих сил природи. У стародавніх народів були поширені оповіді про яйце як джерело життя і всесвіту.

Пташине яйце, розписане мініатюрним орнаментом, називають писанкою. Назва її походить від слова "писати", тобто прикрашати орнаментом. Оздоблюються писанки геометричним, рослинним, зооморфним (риби, птахи, звірі, людина), пейзажним орнаментами, християнськими символами. Писанка - одна зі стародавніх форм українського народного розпису, у якому наші пращури втілювали свої прагнення, віру.

Червоні яйця пишуться під час великоднього посту, але в різних регіонах України це роблять по-різному, залежно від місцевих традицій. Їх могли писати протягом усього великоднього посту або тільки в останній його тиждень, особливо в чистий четвер.

- Об'єднайтеся в пари і промаркуйте текст такими символами:
«+» — текст, пов'язаний з відомими вам фактами про писанкарство;
«!» — текст, в якому ви знайшли відповідь на питання, яке вас цікавило.
(Учні працюють з текстом, обмінюються інформацією)

4.Випереджувальні завдання (робота в групах)

Вчитель:

- Отож, ви вже знаєте, що орнамент писанок – символічний. Які ж символи можемо використати при створенні цього шедевра декоративно-прикладного мистецтва і що вони означають? Як правильно підібрати та поєднати кольори та відтінки в роботі? Якою має бути композиція на Великодньому яєчку? Відповіді на ці питання готували творчі групи. Запрошую їх презентувати свою роботу.

5.Інтерактивна технологія «Навчаючи – учусь»

Група І. Мотиви – символи в українській писанці. (Слайди 18-25)

З писанкою пов'язана багатовікова історія українського народу, його творчі пошуки, радість і горе, перемоги і поразки, сподівання на майбутнє. Нанесення на обрядове яйце орнаментів у давнину надавало йому магічної сили. Розглянемо смислове значення деяких мотивів українських орнаментів.

СОНЦЕ. Нашим пращурам доводилося виживати в складних умовах: важко було пережити холодну зиму, дочекатися нового врожаю. Настання довгоочікуваної весни сприймалося як народження нового сонця, торжество життя, тепла, світла над темрявою. Тому серед язичницьких богів Дажбог — сонячний бог — був одним із головних. У християнстві сонце також стало символом Бога, оскільки Бог — це світло.

ЗОРЯ, РУЖА. Зорю зображають по-різному. Буває п'яти- шести- семи-, восьмираменна. Шестикутна зірка з'явилася ще на початку Неоліту. Це знак шести сторін горизонту, протее співвіднесених не з землею, а з небом. Це також знак року. В народній символіці - незмінний символ любові. Подарувати писанку з ружею означало освідчитися в коханні.

ХРЕСТ. Один із сонячних знаків, символ Усесвіту, чотирьох сторін світу, чотирьох вітрів, чотирьох пір року. Походить від схематичного зображення птаха, адже за прадавніх часів сонце уявлялося птахом, який летить у небі. Хрест – це перетинання двох ліній: горизонтальної (часу) і вертикальної (вічності) – волі людської з волею Божою. Хрест є водночас і буттям, і не буттям. Для християнина хрест є початком і кінцем, власне життям. Розп'яття стало символом страждання і радісного воскресіння. У християнстві хрест - також символ відкуплення відгріха і смерті. Також є символом чотирьох сторін світу, чотирьох вітрів, чотирьох пір року.

СВАРГА, знайома майже всім стародавнім народам, позначає вічний рух Космосу і творчої енергії. Ця назва походить від санскритського «добре» і «буття». У багатьох культурах цей знак пов'язували з сонцем і небом. Сварга, кінці якої закручуються «протисонця», означає деградацію, руйнування. Та ж, що закручується «за сонцем», символізує поступ, розвій, рух до вдосконалення. Позначає Божувелич. Один із найстаріших знаків узагалі.

ЗАВИТОК, ЗМІЙ або СПІРАЛЬ, як символ життєвої сили та зародження життя, відомий у мистецтві з найдавніших часів. Спіраль є символом часу, циклічних ритмів року, народжень і смертей. Вона позначає розвиток, рух до вдосконалення. Змієві приписували безсмертність, мудрість і лікувальну силу. Писанки зі спіралями дарують на здоров'я.

ТРИРІГ. Один із найдавніших символів сонця, а також знак священного числа «три». Знак святого вогню і Святої Трійці.

КВІТИ. Образ квітів в українській традиції багато чому подібний до образу зірок. Квіти і зірки символізують душі людей, а образ квітів більше пов'язаний із дітьми.

За традицією, жінкам, які довго не мають дітей, радять розмальовувати писанки квітами і дарувати їх дітям. Оселя, сповнен дитячим сміхом, - немов Божий квітник.

S-ПОДІБНИЙ ЗНАК ВІЧНОСТІ – це знак єднання протилежностей, на якому тримається світ. «Боротьба» тепла й холоду, дня і ночі, світла й темряви, чоловіка і жінки, але між цими двома «полюсами» - знак єдності, знак первопочатку і вінця завершення.

БЕЗКОНЕЧНИК АБО КРИВУЛЬКА – символ води. За міфами і легендами різних народів, вода існувала ще до створення світу у вигляді первісного «синього моря». Саме з неї постанали земля, сонце і все живе. Тому вода є символом вічності і, водночас, плинності часу.

Символічні зображення води – це прямі чи хвилясті лінії, «безконечник», орнаментальні зображення-зигзаги, хвилясті візерунки.

СОРОК КЛИНЦІВ. Трикутники часто зображують у поєднанні один з одним. Вважають, що трикутник, розміщений вершиною догори (полум'я), символізує чоловіче начало, стрижень духовності, творчість; а вершиною донизу (чаша) - начало жіноче, лоно, що приймає, мудрість. У поєднанні вони, ясна річ, означають повноту, процес творення і збереження всесвіту, родючість. Сім «сороківок» - дитя перебуває у материнському лоні. Писанка «40 клинців» ще й позначає 40 днів Великого посту, що провадить до вдосконалення і найбільшого свята та нагадує про 40 років блукань по пустелі Божого народу - до цілковитого визволення від рабства.

ДЕРЕВО ЖИТТЯ, або ж Світове дерево, символізує єдність усього світу. Це своєрідна модель Всесвіту, де для кожної істоти, предмета чи явища є своє місце. Це також посередник між світами - своєрідна дорога, міст, драбина, якими можна перейти до Вишнього світу. В образі древа поєдналися уявлення про час, простір, життя і смерть. Дерево життя найчастіше зображають у вигляді деревця з квітками у вазоні. Поширеною

його назвою на писанках є «вазон». Найпростішим позначенням дерева-сім'ї є, можливо, стовбур із трьома гілочками - батько, мати і дитя.

ГРАБЕЛЬКИ, ГРЕБІНЦІ належать до символів, що пов'язані з водою. Зображають хмари і дощ. Писанки із грабелями писали в посуху, гадаючи, що написавши цей знак, можна викликати довгожданні небесні води. Це – живлюща волога, яка запліднює землю, дух, що просвічує матерію. У світотворчих колядках дощ називають «самим Господом Богом». Це «небесна вода», що поєднує небо і землю. Коли падав дощ і водночас світило сонце, то казали, що то купаються ангели й Матір Божа.

Також поширеним було використання таких символів, як **ПТАХ, ГІЛКА, ДУБОВИЙ ЛИСТОК, ПІВЕНЬ, КІНЬ, РИБА, ОЛЕНЬ, ВИНОГРАД**.

Розпис, писанкарство – це безцінне багатство, створене протягом століть безіменними талановитими майстрами. Наше завдання – не розгубити його, а передати це яскраве диво прийдешнім поколінням.

Група II. Кольорова гама писанок. (Слайди 26-33)

Розписування яєць до Великодня – традиція не нова. Радісно, що пройшовши через віки, вона зуміла зберегти свою самобутність. Цікаво й те, що методики розписування писанок, їх символіка і кольорова гама різняться не тільки від країни до країни, а й від міста до міста. А отже, в кожній місцевості вони особливі! Українські писанки дуже різноманітні й гармонійні за поєднанням кольорів. Колірне рішення теж є символічним. Тому під час підбору барвника необхідно враховувати поєднання кольорів, а також вплив їх один на одного. Що ж означає кожен колір?

Червоний. Символізує добро, радість життя, для молоді – щасливий шлюб. За церковною традицією яйце червоного кольору є символом Воскресіння, жертвності, небесного вогню.

Жовтий. Символ небесного світила (сонця), тепла та врожаю (колір стиглого зерна). Яйця цього кольору оберігали від злих сил та лихого. Також жовтий був кольором багатства.

Зелений. Колір весни, воскресіння природи, надії та життя. Символізував пробудження природи від довгого зимового сну.

Бурий, коричневий. Символізує землю та її приховану життєдайну силу.

Чорний. Колір ночі, всього невідомого та таємного. Зазвичай використовується як тло, підкреслює силу інших кольорів. Він символізує нескінченність життя людини, буття після смерті.

Білий. Колір чистоти, символ вирію (раю). Білі символи на писанці символізували безгрішне життя.

Блакитний. Уособлював небо, повітря, воду, чистоту та здоров'я. На писанках він символізував насичення та небесну божественність.

Група III. Поняття про композицію у писанці. (Слайди 34-39)

Ще в глибоку давнину люди навчилися створювати на одязі та побутових речах нескладні малюнки з умовних знаків-символів, де кожна лінія, фігура та колір мали певне значення, були оберегами. Символи, знаки й орнаменти в цілому – це своєрідна книга про життя та вірування наших предків, написана універсальною мовою знаків.

Щоб писанка виглядала гарно, необхідно правильно поєднати елементи орнаменту, а їх форми і розміри повинні гармоніювати з формою та розмірами виробу. Спочатку слід продумати художнє рішення виробу в цілому – **композицію**.

Для наших предків числа були священними, у кожного було своє значення і своя сила. Тому поділ поверхні яйця на певну кількість частин і стале повторення деяких елементів

не випадкові. Поділ на два передавав уявлення про два світи. На три ділили найчастіше по вертикалі, так позначали три небесних сфери. При поділі на чотири утворюється хрест, що означає чотири сторонни світу.

Класичний поділ півсфер на чотири частини, кожна з яких поділена на три, передає уявлення про чотири пори року з трьома місяцями. За іншими уявленнями світділився і на шість сторін. Так у просторову орієнтацію передає шестикутна зірка.

Досліджуючи писанки, вчені висловили здогад про те, що в давнину існував восьмирічний календарний цикл. У народній міфології небо має вісім сфер - "облоків": сім синіх, а восьме червоне, на якому сидить сам Бог.

Дуже цікавий поділ на сорок частин, так звані сорококлинці. Кожен клинець позначав якийсь вид людської діяльності або явище природи.

Група IV. Писанка і сучасність. (Слайди 40-43)

Яйце у різних народів світу асоціюється із початком життя, зародком Всесвіту. Наші предки вбачали у цьому неабиякий сенс. У давні часи кожна українська жінка вміла робити писанки. Навесні, коли все живе відроджується, українка сідала "оновлювати світ". Для ритуалу вона готувала непочату воду, непочатий вогонь, нові горщики, нові полотняні серветки, бджолиний віск, свічку, натуральні фарби, розламану надвое кісточку-вилку з півнячих грудок. Вогонь добував господар дому, а до інших предметів ніхто, окрім господині, не мав права торкатися.

З плином часу ритуал дещо спростився – вода тепер використовується кип'ячена, а для розпису використовують писачок. Окрім цього, традиція залишилася незмінною.

Писанки зі всієї України відрізняються різноманіттям візерунків та кольорів.

Українську писанку поважають і за кордоном. Пам'ятники українській писанці стоять у канадському місті Вегревіль та румунському місті Сучава.

В Україні на Львівщині знаходяться відразу два пам'ятних знаки українській писанці – у Доброгостові та у Братківцях, а також ще один на острові Хортиця. Єдиний у світі музей писанки відкритий у Коломиї.

Щороку в українських містах відбуваються фестивалі писанок, де майстри діляться досвідом та проводять майстер-класи. Детальніше про це – у відеосюжеті.

Вчитель:

- Дякую всім, хто долучився до підготовки такого цікавого та пізнавального екскурсу в історію писанкарства. Ваші повідомлення відзначались лаконічністю, доступністю для сприймання і, водночас, містили багато корисної інформації.

- Зверніть увагу на нашу виставку писанок. Як ви гадаєте, що потрібно для створення якісної писанки? (*Яйце, писачок, віск, барвники та... гарний настрій*)

- Сподівась, ваш настрій стане ще кращим після **музичної паузи**. (Слайд 44)
(**Виконання пісні «Писанка» - формування міжпредметних компетентностей**)

II. УСВІДОМЛЕННЯ ЗМІСТУ. ПРАКТИЧНИЙ БЛОК

Вчитель:

- Скажи мені – і я забуду; покажи мені – і я запам'ятаю; дай зробити – і я зрозумію. (Китайська притча)

- Отож, маючи високий рівень теоретичних знань та хороший настрій, можемо розпочинати виконання практичної роботи – розробки ескізу писанки.

- Для побудови орнаменту можуть бути використані геометричні форми (трикутники, квадрати, зірки, кола), а також хвилеподібні, ламані лінії, спіралі, рослинні мотиви (листя, квіти, гілки, дерева), образи тваринного світу (комахи, птахи, риби, звірі), фігура людини-берегині.

1.Робота в групах. Підготовка до виконання завдання.

Вчитель:

- Виконуючи ескіз, обов'язково дотримуйтесь послідовності в роботі. (Слайд 45)(Додаток 1)

Вчитель:

- Завдання для груп:(Слайд 46)

I група – створення ескізу писанки в теплих кольорах.

II група – створення ескізу писанки в холодних кольорах.

III група – створення ескізу писанки в 2-3 контрастних кольорах.

IV група – створення ескізу писанки з використанням широкого спектру кольорової гами.

2. Виконання практичної роботи.

(Звернути увагу на організацію робочого місця, використання на практиці теоретичних знань.)

III. РЕФЛЕКСІЯ

Вчитель:

-      Культура писанкарства вражає своєю самобутністю. У народі кажуть: «Світ існує доти, поки живе писанка».

- Час, відведений для уроку, невпинно збігає. Пропоную пригадати основні поняття теми перед тим, як заповните картку оцінювання рівня навчальних досягнень.

1.Метод «Групування»

Вчитель:

- На дошці написано ключові слова. Допишіть слова та фрази, які спадають вам на думку, що стосуються теми уроку.

(Символ-оберіг: сонце, хрест, безкінечник, зірка, дерево життя...)

-      Молодці, швидко справились. Внесіть доповнення до таблиці «З(В)-Х-Д(Н)».

2.Метод «Кубування»

Вчитель:

- Тепер попрацюймо зі словом «писанка», використовуючи кубик Блума.

(1 грань – опис писанки: писанка – це пташине яйце, декороване традиційними символами, за допомогою спеціального інструмента (писачка), воску й барвників...)

2 грань – порівняння: писанка схожа на крапанку, крапанку, сонце, землю...

3 грань – асоціація: писанка нагадує про Великдень, весну, тепло...

4 грань – аналіз: писанка – це твір мистецтва...

5 грань – застосування: писанка прикрашає Пасхальний кошик, слугує подарунком...

6 грань – «за» і «проти»: «за» - це українська традиція, зв'язок поколінь; «проти»-дуже крихка, делікатна в обробці)

3.Оцінювання рівня навчальних досягнень (Додаток 2)

3.Ігровий прийом «Найцікавіше».

Вчитель:

- Згадайте, чого ви сподівались від сьогоднішнього уроку? Чи справились очікування? Сформулюйте короткі відповіді на клейких стікерах-промінцях і прикрасьте ними писанку. (Учні на стікерах записують те, що було найцікавішим і прикріплюють до плакату із зображенням писанки.)(Додаток 3)

4.Підсумок уроку

Вчитель:

- Звичай робити писанки відроджується. Зараз дуже модним є оздоблення писанок декупажем, нитками, бісером. Але орнамент має бути не тільки прикрасою, але й оберегом. Вершиною майстерності писанкарки можна назвати той момент, коли вона приступає до створення власних схем орнаменту. Це дуже складна творча робота. Потрібні математичні й художні вміння, знання кольору і взаємодії різних тонів. Але результат, безсумнівно, коштує всіх зусиль і клопоту. Давайте ж продовжувати тисячолітні традиції наших предків і не забувати, наскільки багатою є українська культура.(Слайд 47)

5. Домашнє завдання

Вчитель:

Прочитати казку "Дюймовочка" Ганс Крістіан Андерсен.

Додаток 1

ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИКОНАННЯ ЕСКІЗУ ОРНАМЕНТУ.

- А) Вибір форми та розміру ескізу.
- Б) Визначення центру та осі симетрії.
- В) Композиційне розташування елементів орнаменту.
- Г) Лінійний малюнок орнаменту.
- Д) Виконання ескізу в кольорі.
- Є) Перевірка й доопрацювання ескізу.

Картка оцінювання рівня навчальних досягнень			
Тема уроку. <i>Значення оберегової символіки в народному мистецтві України. Писанка. Практична робота: створення ескізу писанки з використанням символів-оберегів.</i>	Оцінка, (0-2бали)		
	Самооцінка	Взаємооцінювання	Оцінка вчителем
Тепер я можу:			
розповісти історією писанкарства			
пояснити основні терміни теми			
трактувати значення оберегових символів			
зробити ескіз орнаменту писанки			
застосувати набуті знання та навички при виготовленні писанки			
оцінити роль писанкарства в історичному минулому та сучасному житті українця			
Всього			